

Linjausten ja suositusten valmistelun käytänteet

Linjaukset

Yleistä:

Kaikki linjaukset ja niiden osat avataan avoimelle kommentoinnille. Kommentointiaika on 6 viikkoa, ja annetut kommentit julkaistaan avoimesti.

Linjaukset hyväksyy Avoimen tieteen ja tutkimuksen ohjausryhmä.

Avoimen tieteen ja tutkimuksen sihteeristö toteuttaa linjauksen julkaistavan muodon.

Linjaukset julkaistaan kolmella kielellä sähköisesti taitettuina pdf-tiedostoina Vastuullisen tieteen julkaisusarjassa, ja ne saavat pysyvän tunnisteiden edition.fi-julkaisualustalla.

Linjauksen sisältö

Yleistä

- Linjassa Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksen kanssa
- Huomioi saavutettavuus: myös asiantuntijat tarvitsevat selkeää ja ymmärrettävää sisältöä. Vinkkejä saavutettavuuden parantamiseen löydät Celian [saavutettavasti.fi-sivustolta](https://saavutettavasti.fi)

Johdanto (yhteinen kaikille linjauksen osille)

- Linjauksen päämäärä
- Kansallinen ja kansainvälinen konteksti
- Ketä ja mitä koskee (määritelmät)

Periaatteet (mahdollisuuksien mukaan yhteiset kaikille linjauksen osille)

- Määritellään yleiset ehdot linjauksen tavoitteiden tavoittelulle
- Sanoittavat tutkimusyhteisölle tärkeitä periaatteita, joista on pidettävä kiinni
- Pitkäaikaisia ja pysyviä

Tavoitteet

- Linjauksen voimassaoloaikaan sidottuja päämääriä
- Reagoivat nopeammin ympäröiviin kansainvälisiin muutoksiin.

Toimenpiteet

- Konkreettiset vastuutukset
- Aikaan sidottuja

Työryhmän jäsenluettelo

Sanasto

- Määritellään termit, joita tutkijan/opettajan ei voi olettaa tuntevan
- Ei yritetä määritellä termejä, joiden määritelmä olisi vaikeaselkoisempi kuin itse termi
- Ei organisaatioiden yms. lyhenteitä (avataan itse tekstissä)

Suosituksset

Yleistä:

Työryhmä päättää suosituksen kielen/kielet ja tuottaa itse mahdolliset kieliversiot.

Avoim kommentointi on mahdollinen. Työryhmä laatii kommentointia varten kysymykset sekä kommentointipyyntö. Avoimen tieteen ja tutkimuksen sihteeristö toteuttaa kommentoinnin ja toimittaa kerätyt kommentit työryhmälle. Suositeltava kommentointiaika on 3 - 6 viikkoa. Kommentit julkaistaan, jos työryhmä niin haluaa.

Työryhmä toteuttaa suosituksen julkaistavan muodon alla olevien ohjeiden mukaisesti.

Suosituksen hyväksyy Asiantuntijaryhmä talvipäivillä tai erillisessä kokouksessa. Avoimen tieteen ja tutkimuksen sihteeristö tuo suositukset harkintansa mukaan Ohjausryhmälle tiedoksi.

Koonteja asiantuntijaryhmien hyväksymistä suosituksista on mahdollista julkaista sähköisesti Vastuullisen tieteen julkaisusarjassa. Lisäksi suosituksia voidaan tallentaa erilaisiin repositorioihin kuten Zenodoon ja [aoe.fi:hin](https://aoe.fi/hin). Suositukset saavat pysyvän tunnisteen valitussa repositoriossa.

Suosituksen sisältö:

Yleistä

- Muoto vapaampi kuin linjauksilla, mutta noudatetaan seuraavia ohjeita:
 - Suositellaan .doc, .odt tai vastaavaa tiedostomuotoa
 - Otsikkotasot merkittynä
- Sanoitettava suhde olemassa tai valmisteilla oleviin linjauksiin
- Huomioi saavutettavuus: myös asiantuntijat tarvitsevat selkeää ja ymmärrettävää sisältöä. Vinkkejä saavutettavuuden parantamiseen löydät Celian saavutettavasti.fi-sivustolta

Johdanto

- Miksi suositus tehty?
- Kenelle/mitä koskee?

Määritellään käytännöt/tavoitteet/hyvät toimintamuodot

- Selitetään, a) mitä käytäntö tarkoittaa ja b) miksi tiettyä käytäntöä kannattaa suosia

Toimenpiteitä

- Mitä suosituksen toteutumiseksi tulisi tehdä ja kenen vastuulla

Sanasto

- Tarvittaessa; noudatetaan samoja käytäntöjä kuin linjauksessa

Päivitys

- Asiantuntijaryhmä arvioi päivitystarpeen ja päättää päivitystyön käynnistämisestä. Ei tarvitse olla sidottu linjauskauteen mutta voi olla. Todettava suositustekstissä

Suosituksen laatijat

Avoimen tieteen ja tutkimuksen linjausten kehittämispolku

Avoimen tieteen kansallisten linjausten laatimisessa ja päivittämisessä on oleellista koota laaja-alainen työryhmä ja kuulla tutkimuskenttää linjauksen laatimisen eri vaiheissa. Näin taataan mahdollisimman vahva sitoutuminen linjauksiin ja viestitään vahvasti avoimesta tieteestä. Samalla toimitaan avoimuuden periaatteiden mukaisesti. Linjaustyö on siten erilaisten äänien kuulemista ja yhteiskehittämistä. Tavoitteena on saavuttaa mahdollisimman laaja konsensus jo linjauksen kehittämistyön aikana. Siten työvaiheille on varattava tarpeeksi aikaa ja linjaustyön etenemisestä tulee viestiä mahdollisimman laajasti.

Avoimen tieteen linjaukset hyväksyy Avoimen tieteen kansallinen ohjausryhmä. Ohjausryhmä käsittelee myös täysin uusien linjausten luonnokset ennen niiden avaamista avoimille kommentoinneille. Linjaukset julkaistaan Vastuullisen tieteen julkaisusarjassa, joka on avoimesti saatavilla edition.fi-alustalla.

Tämä kehittämispolku on luotu linjaustyön tueksi.

Linjauksen työvaihe	Aikataulu / DL
Päätös linjaustyön käynnistämisestä.	
Linjaustyöryhmän kokoaminen - avoin ja laajasti levitetty kutsu. Varmistetaan kattava kokoonpano.	
Linjaustyön rajaaminen ja termien määrittely	
Linjaustyön ensimmäinen luonnos	
Ohjausryhmän käsittelykokous, vain uusille linjauksille (väh 2 vko aikaisemmin)	
Luonnoksen avoin kommentointi (vähintään 6 vko)	
Kommenttien analyysi ja luonnoksen muokkaus	
Luonnoksen lopullinen versio	
Ohjausryhmän hyväksymiskokous (väh 2 vko aikaisemmin)	
Linjauksen julkistaminen	